

DOTAZNÍK PRO KANDIDÁTKU NA FUNKCI KOMISAŘE**Roxana MÎNZATUOVÁ****výkonná místopředsedkyně odpovědná za portfolio Lidé, dovednosti a připravenost****1. Celková způsobilost, proevropské smýšlení a osobní nezávislost**

Které aspekty Vaší kvalifikace a osobních zkušeností hovoří pro Vaše jmenování komisařem a jsou obzvláště relevantní z hlediska obecného evropského zájmu, a to zejména v oblasti, za niž ponese odpovědnost? Jak budete přispívat k naplňování politických směrů Komise? Jak budete uplatňovat hledisko rovnosti žen a mužů a začleňovat je do všech politických oblastí Vašeho portfolia? Jak budete zohledňovat problematiku mládeže?

Jak můžete Parlamentu prokázat svou nezávislost a jak hodláte zajistit, aby žádná z Vašich minulých, současných či budoucích aktivit nezpochybnila plnění Vašich povinností v rámci Komise?

Příslibem naší Evropské unie, projektu, který nemá v historii obdoby, je zajistit mír a prosperitu na základě úspěšného spojení konkurenceschopnosti a evropského sociálního modelu. Máme povinnost tento příslib naplnit.

Narodila jsem se v Rumunsku, v nejtemnějších dobách komunistické diktatury. První odvážné veřejné volání lidí po svobodě a sociální spravedlnosti zaznělo 15. listopadu 1987 v mém rodném městě Braşov. Přestože komunistický režim toto povstání brutálně potlačil, revoluce v Rumunsku v prosinci 1989 znovu rozdmýchala jiskru naděje a udala nový směr pro mou zemi, pro kterou EU představovala zároveň naději i vysněný cíl. Oběti, které lidé přinesli ve jménu hodnot a práv, jež jsou součástí DNA Evropské unie, jako je lidská důstojnost, demokracie, svoboda, spravedlnost a právní stát, byly vždy morálním kompasem a zdrojem inspirace pro mě i pro mou generaci, jež naplno zažila, jak se změnil politický osud naší země. Rumunsko i EU urazily za téměř půlstoletí dlouhou cestu. Bylo by mi ctí, kdybych se mohla na jejich další cestě aktivně podílet.

V oblasti evropských záležitostí mám více než dvacet let pracovních zkušeností. Pracovala jsem na různých úrovních, od župní rady po národní parlament, národní vládu a Evropský parlament. Díky tomu jsem získala dobrou představu o potenciálu EU a o tom, co musíme dělat, abychom své představy a plány dokázali realizovat. Jako ministryně nebo státní tajemnice jsem koordinovala programy Rumunska v rámci Evropského sociálního fondu a podílela se na provádění politik a reform, jako je systémová reforma rumunských veřejných zakázek, nebo právních předpisů a investic zaměřených na pomoc nejchudším osobám a lidem se zdravotním postižením i na jejich začlenění na trhu práce, které ve výsledku garantují lepší život pro všechny. Zastupovala jsem svou zemi v Radě. Své povinnosti jsem vždy plnila s nadšením, ambicemi, zodpovědně a empaticky tak, aby politiky sloužily lidem. Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsedkyně, hodlám vkládat stejné nadšení a ambice do provádění politických směrů, ať už půjde o konkrétní úkoly v rámci mého portfolia, nebo o širší koordinační povinnosti, jež se pojí s pozicí výkonné místopředsedkyně.

Jako nominovanou kandidátku na funkci výkonné místopředsedkyně odpovědnou za portfolio „Lidé, dovednosti a připravenost“ mě velmi těší, že středobodem mé politické činnosti budou lidé, jejich práva a příležitosti. Na základě toho, co stojí v mém pověřovacím dopise od nově zvolené předsedkyně von der Leyenové, hodlám spolupracovat se svými kolegy a kolegyněmi ve sboru komisařů na plnění ambiciózního programu. Potřebujeme silnou sociální Evropu, která dokáže účinně využívat právní předpisy, investice a koordinaci politik k boji proti chudobě, k podpoře prosperity a k zajištění spravedlnosti. Nemůžeme si dovolit zapomínat na naše děti, které se stanou tvůrci i příjemci výtobytků lepší Evropy. Nemůžeme dopustit, aby v naší společnosti docházelo k vylučování znevýhodněných osob. Vodítkem pro naše činnosti zaměřené na posilování sociální Evropy bude i nadále evropský pilíř sociálních práv. Nový akční plán, který mám v úmyslu navrhnout v roce 2025, bude vycházet z obnoveného dialogu a interakce s orgány EU, členskými státy a sociálními partnery. Navštívím všechny členské státy, abych tento dialog podpořila a docílila přijetí solidnějších závazků založených na konkrétních opatřeních.

Mým cílem je rovněž uzavřít nový pakt pro sociální dialog, který díky příspěvkům hlavních sociálních aktérů vnese novou energii do tvorby účinnějších evropských politik.

Zvyšování konkurenceschopnosti a produktivity musí jít ruku v ruce se zlepšováním postavení občanů. Tato komplementárnost je základem silného sociálního modelu. Model udržitelné konkurenceschopnosti může existovat jedině ve spojení se sociálními právy a důstojnými mzdami. Unie dovedností, plán pro čistý průmysl a evropský pilíř sociálních práv jsou nezbytnými stavebními kameny pro naši budoucnost.

Řešení nedostatku pracovních sil vyžaduje dvojitý přístup založený na předávání a přenositelnosti dovedností. Chtěla bych znovu zdůraznit, že dovednosti představují sociální právo. Toto právo zahrnuje všeobecné vzdělávání a odbornou přípravu. Vzdělávání, které začíná v dětství, pokračuje během celého pracovního života a nabízí příležitost žít plnohodnotný život a rovněž rozvíjet sociální a ekonomickou odolnost. Zásadní význam mají investice do lidí financované z prostředků EU, jakož i spolupráce se soukromým sektorem s cílem posílit získávání dovedností. Kromě toho jsou nezbytná i opatření k zajištění přenositelnosti dovedností. Budu směřovat svou činnost k vypracování ambiciózního právního rámce na podporu vzájemného uznávání a k dosažení veškerého nezbytného pokroku v dalších probíhajících jednáních a při provádění *acquis* v oblasti trhu práce.

Příští Komise bude Komisí investic. To zahrnuje také investice do lidí. Budu usilovat o účinné využívání Evropského sociálního fondu, programu Erasmus+ a Sociálního klimatického fondu s cílem naplnit ambice evropského pilíře sociálních práv, zajistit spravedlivou transformaci a zlepšit naše dovednosti a zvýšit konkurenceschopnost. V této souvislosti je nezbytné třeba posílit vazby mezi investicemi a reformami, které by se měly provádět v souladu s cíli a prioritami EU, aby se zaměřovaly na oblasti, kde jsou unijní opatření nejvíce zapotřebí.

Velký význam má celkové úsilí příští Komise o ochranu demokracie a posílení právního státu. Zlepšení výsledků ve vzdělávání, posílení rovnosti a sociálních práv, to vše zásadně přispívá k budování demokratické odolnosti a podpory právního státu v době, kdy čelíme autoritářským hrozbám a vnějšímu vměšování.

Budu také provádět opatření na podporu integrované kultury připravenosti, jejímž smyslem je pomoci občanům a společnosti jakožto celku, aby se adekvátně vypořádali s budoucími výzvami a efektivně a rychle reagovali na možné nové hrozby.

Jako neochvějná zastánkyně práv žen jsem hrdá na to, že mohu být součástí vedení evropských institucí, a cítím zvláštní povinnost bojovat za rovnost žen a mužů jako klíčovou hodnotu a prostředek demokratického života a lepší ekonomiky. Zavazuji se, že svými kroky ukážu, že Unie může růst a sílit díky rovnosti a solidaritě. Ve všech svých iniciativách se budu snažit bojovat za posílení postavení žen a prosazovat genderovou rovnost. Na tomto úkolu budu úzce spolupracovat s komisařkou pro rovnost, jakož i s celým sborem komisařů. V kontextu evropského pilíře sociálních práv bych svou práci zaměřenou na dosažení hlavních sociálních cílů pro rok 2030 ráda snížila rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů ve srovnání s rokem 2019 alespoň o polovinu; předpokladem pro to je realizace nových barcelonských cílů v oblasti předškolního vzdělávání a péče a posílení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, včetně práce na dálku.

Je rovněž nejvyšší čas, aby EU posílila důvěru nové generace. Těším se na každoroční dialogy o politice s mladými lidmi, které zahájím během prvních 100 dnů svého mandátu. Potřebujeme flexibilní formáty pro zapojení mladých lidí, a to nejen v rámci tohoto každoročního dialogu o politice, ale i pokud jde o specifické klíčové problematiky. U široké řady iniciativ spadajících do mé odpovědnosti pak budeme provádět ověřování jejich dopadu na mladé lidi. Budu spolupracovat s ostatními komisaři a komisařkami, abych zajistila začleňování problematiky mládeže do jednotlivých politik.

Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsedkyně, zavazuji se, že budu vykonávat své povinnosti nezávisle, v obecném zájmu Unie a že se budu řídit nejpřísnějšími etickými normami. Budu dodržovat kodex chování členů Evropské komise, vyhýbat se situacím, jež by mohly zpochybnit moji nezávislost a bezúhonnost, a budu informovat předsedkyni Komise o jakémkoli možném střetu zájmů. Nebudu vyžadovat ani přijímat pokyny od žádné vlády ani jiného orgánu, instituce nebo subjektu. Zavazuji se, že zajistím důvěrnost informací a budu dodržovat pravidla týkající se jmenování a výhod i po skončení svých povinností. Zavazuji se, že budu dodržovat povinnosti týkající se transparentnosti a že se budu setkávat pouze s těmi organizacemi nebo osobami samostatně výdělečně činnými, které jsou zapsány v rejstříku transparentnosti.

2. Výkon funkce ve svěřeném portfoliu a spolupráce s Evropským parlamentem

Můžete přislíbit, že budete Parlament řádně informovat o své činnosti a o činnosti svých útvarů? Jakou podle Vás nesete odpovědnost vůči Parlamentu?

Jaké konkrétní přislíbení můžete dát, pokud jde o Vaši interakci s Parlamentem a přítomnost na jeho půdě, a to jak ve výborech, tak v plénu, a pokud jde o transparentnost, spolupráci a skutečné zohledňování postojů Parlamentu a vstřícnost k jeho žádostem o legislativní podněty? Pokud jde o zamýšlené iniciativy nebo probíhající postupy, budete Parlamentu včas poskytovat tytéž informace a dokumenty jako Radě?

Můžeme přinést změnu pro naše občany a plně odpovídat na jejich potřeby a ambice, jedině když se zavážeme k důslednému dialogu a úzké spolupráci s jejich přímými zástupci – vámi, poslanci a poslankyněmi Parlamentu. Společně – Komise a Parlament – přispíváme k silnější Unii. V celé své politické kariéře jsem byla volenou úřednicí na místní, národní nebo evropské úrovni. Uplatňovala jsem parlamentní spolupráci a interinstitucionální dialog v praxi a zasazovala se o politickou součinnost. Jako ministryně jsem proaktivně prosazovala čestný a pragmatický dialog se svým národním parlamentem. Jde o zásadu, kterou jsem se řídila neohledně na své formální povinnosti.

Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsdkyně, zavazuji se převzít politickou odpovědnost vůči Parlamentu za činnosti spadající do mého portfolia, aniž by byla dotčena zásada kolegiality. Zavazuji se k navázání zvláštního vztahu mezi Evropským parlamentem a Komisí a k uplatňování zásady rovného zacházení vůči Evropskému parlamentu a Radě při sdílení informací s těmito orgány, jak je stanoveno v Rámcové dohodě o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí z roku 2010.

Spolupráce s Evropským parlamentem má pro mě zásadní význam, a proto hodlám přispět k posílení vztahů mezi Komisí a Parlamentem jak na úrovni sboru komisařů, tak v oblastech svého portfolia. Zavazuji se, že budu Parlament řádně informovat o své činnosti a o činnosti svých útvarů. Chci s Parlamentem rovněž spolupracovat na realizaci našeho evropského projektu a na interakci s občany: když se společně zaměříme na to, jak jsou unijní politiky a zákony v praxi uplatňovány na národních úrovních, můžeme našim občanům a podnikům ukázat, jaké přínosy pro ně z naší práce plynou.

Zásadním předpokladem dobrého rozhodování je transparentnost. Domnívám se, že pravidelná přítomnost v hlavních výborech, s nimiž mám jednat, bude inspirací pro kulturu důvěry, transparentnosti a kolegiality, což je zásadní pro naši společnou práci a interakci s Parlamentem ve všech fázích procesu tvorby politik. Svou přítomnost na plenárních rozpravách, zasedáních výborů a třístranných rozhovorech zajistím pořádáním strukturovaných dialogů se svými výbory s cílem načrtnout další postup, pokud jde o jakákoli usnesení Parlamentu na základě článku 225 SFEU volající po legislativních návrzích.

Věřím, že výkon parlamentní kontroly a parlamentní iniciativy musí vycházet z dialogu s Komisí. Domnívám se, aniž bych zapomínala na zásadu kolegiality a rovnosti, že výkonní místopředsedové mají zvláštní odpovědnost za vedení dialogu s Parlamentem.

Mým cílem je budovat vztahy založené na otevřenosti, transparentnosti, vzájemné důvěře, účinnosti, neustálém dialogu, pravidelném podávání zpráv a výměně informací. Tak bude Parlament moci účinně vykonávat demokratický dohled, ale také tak lépe dosáhneme konsensu ohledně politických opatření. Zajistím transparentnost a tok informací s Parlamentem, zejména před významnými událostmi a v klíčových fázích mezinárodních jednání. Jako výkonná místopředsdkyně jsem přesvědčena, že účast na plenárních rozpravách a rozpravách ve výborech je mou zvláštní odpovědností. Budu k dispozici pro dvoustranná setkání a přímou komunikaci s poslanci Evropského parlamentu.

Zavazuji se úzce spolupracovat s Evropským parlamentem na základě interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů z roku 2016 a rámcové dohody z roku 2010 a zapojit se v rámci sboru komisařů do revize dotčené rámcové dohody s cílem posílit společnou politickou odpovědnost, dialog, tok informací a transparentnost.

Otázky Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

3. Parlament je znepokojen roztržitostí sociální politiky a politiky zaměstnanosti a jejich začleněním do mnoha portfolií kandidátů na komisaře i skutečností, že v názvu funkce kandidátky nominované na výkonnou místopředsdkyni Roxany Mitzuové sociální rozměr i aspekt zaměstnanosti zcela chybí. Jak hodlá kandidátka na funkci místopředsdkyně zajistit, aby tato roztržitost neohrozila uplatňování zásad evropského pilíře sociálních práv? Jak budete spolupracovat s ostatními komisaři, abyste těchto cílů dosáhla? Souhlasila byste se změnou názvu Vaší funkce na „výkonná místopředsdkyně pro kvalitní pracovní místa, sociální práva, dovednosti

a vzdělávání“ a přijala byste nezbytná opatření k posílení sociální politiky a politiky zaměstnanosti a zajištění účinných struktur a dohledu?

Domnívám se, že pro sociální Evropu je významným krokem vpřed, že máme ve sboru komisařů výkonnou místopředsednickou funkci pro portfolio Lidé, dovednosti a připravenost s odpovědností za oblast dovedností a odborné přípravy, kvalitních pracovních míst a sociálních práv. Budu-li ve funkci potvrzena, ujmu se této funkce s hrdotí a pokorou. Jako výkonná místopředsedkyně budu v případě potvrzení po celou dobu činnosti Komise prosazovat začlenění našich sociálních cílů a cílů v oblasti trhu práce. Má to zásadní význam pro zajištění konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství, které je klíčem k naší prosperitě. A je to rovněž zásadní pro naši demokracii, pro zdraví naší společnosti a zároveň pro to, jak budeme zvládat ekologickou a digitální transformaci.

V rámci úsilí o stále silnější sociální Evropu je pro nás kompasem evropský pilíř sociálních práv, podle něž utváříme robustní politiky zaměstnanosti a sociální politiky v EU. Iniciativy prvního akčního plánu spadaly do působnosti různých portfolií a oddělení: politika zaměstnanosti, sociální politika a politika dovedností mají dopad v řadě různých politických oblastí a jsou nezbytné pro plné využití jejich potenciálu. Zajistím, aby se cíle evropského pilíře sociálních práv promítly do všech oblastí politiky.

Budu-li ve funkci potvrzena, budu prosazovat nový ambiciózní akční plán pro provádění evropského pilíře sociálních práv, jak bylo oznámeno v politických směrech. Posílit sociální Evropu a uvést zásady pilíře do praxe v životě občanů, to není snadný úkol. Budu spolupracovat s ostatními výkonnými místopředsedy či místopředsedkyněmi a se členy Komise, jejichž práci mám řídit, ale spolupráce půjde i nad tento rámec. Ambiciózní a úspěšný akční plán bude vyžadovat spolupráci s celým sborem komisařů, například: ve věci bydlení spolu s komisařem pro energetiku a bydlení, ve věci rovnosti s komisařkou pro rovnost, ve věci finančních prostředků s výkonným místopředsedou pro soudržnost a reformy a s komisařem pro rozpočet, v oblasti koordinace hospodářské politiky a evropského semestru s komisařem pro hospodářství a produktivitu, v oblasti průmyslu a záležitostí vnitřního trhu s výkonným místopředsedou pro prosperitu a průmyslovou strategii a ve věci spravedlivé transformace v oblasti klimatu s výkonnou místopředsedkyní pro čistou, spravedlivou a konkurenceschopnou transformaci a s komisařem pro klima, nulové čisté emise a čistý růst. Tento pilíř je nutné provádět v praxi, jeho realizaci nelze považovat za vedlejší a já využiji všech dostupných příležitostí ke spolupráci s Evropským parlamentem, ale také s členskými státy a sociálními partnery, a budu upřednostňovat naplňování závazků na poli základních práv, dovedností, zaměstnanosti a boje proti chudobě v souladu se všemi 20 zásadami.

Někteří by si možná přáli, aby moje funkce nesla jiný název. Tomu rozumím. Pokud jde o mě, velmi mě těší, že moje portfolio staví na první místo „lidi“. Právě toho se přece evropský projekt týká: naším hlavním cílem je sloužit občanům EU, kteří se liší svou národností, životní situací a vyhlídkami, a pracovat v jejich zájmu. Každý člověk má schopnosti a potřeby, a to musí být těžištěm naší práce. Bez ohledu na to, jaký název má funkce nese, jsem odhodlána zasazovat se o kvalitní pracovní místa, sociální práva, dovednosti a vzdělávání a celkově pracovat v zájmu evropského občana. Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsedkyně, využiju všechny dostupné nástroje ke splnění ambiciózních sociálních cílů tohoto mandátu.

4. Jaké legislativní iniciativy se na základě prohlášení z La Hulpe zavazujete předložit v novém Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv, například v souvislosti s digitalizací na pracovišti, bydlením a kolektivním vyjednáváním, abyste dosáhla cílů pro rok 2030? Jaká konkrétní opatření a činnosti navrhnete s cílem řešit kritický nedostatek dovedností a pracovních sil na evropských trzích práce a vytvořit kvalitní příležitosti ve všech evropských regionech? Jak zajistíte, aby všichni pracovníci, a zejména pracovníci s nízkou kvalifikací, mohli využívat unie dovedností a uplatňovat právo na odbornou přípravu a aby měli rovný přístup k programům prohlubování dovedností a k rekvalifikačním programům, především s ohledem na ekologickou a digitální transformaci?

Jaká konkrétní opatření a činnosti navrhnete pro usnadnění mobility pracovních sil, zajištění silného Evropského orgánu pro pracovní záležitosti (ELA) s odpovídajícími pravomocemi a další modernizaci, zjednodušení a digitalizaci koordinace sociálního zabezpečení, jak se uvádí ve Vašem pověřovacím dopise?

Dále jaké nové a revidované limitní hodnoty pro expozici nebezpečným látkám na pracovišti plánujete navrhnout v rámci právních předpisů EU v oblasti BOZP, a to tak, aby byly zajištěny rovné podmínky pro podniky?

Evropský pilíř sociálních práv je tím správným vodítkem pro naše pokračující úsilí o vybudování sociálně spravedlivé a udržitelné Evropy. Naše sociální normy jsou důležitým rozměrem modelu sociálně tržního hospodářství a z dlouhodobého hlediska jsou ústředním prvkem naší konkurenceschopnosti. Budu-li potvrzena,

zahájím v roce 2025 nový akční plán pro provádění evropského pilíře sociálních práv s cílem posílit stávající politiky a zavést nové iniciativy. Chci urychlit plnění hlavních cílů EU pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti (78% zaměstnanost a snížení rozdílu v zaměstnanosti žen a mužů alespoň o polovinu), dovedností (každoroční zapojení alespoň 60 % Evropanů do odborné přípravy a podpora přístupu k základním digitálním dovednostem pro alespoň 80 % osob ve věku 16 až 74 let) a snižování chudoby (snížení počtu osob žijících v chudobě nebo sociálním vyloučení alespoň o 15 milionů ve srovnání s údaji z roku 2019, včetně alespoň 5 milionů dětí. Chci se však také podrobněji zabývat možnostmi vytváření nejen zaměstnanosti, ale i kvalitních pracovních míst. Legislativní i nelegislativní opatření k dosažení našich sociálních ambicí budou oznámena v rámci akčního plánu.

Chci, aby se naším novým paradigmatem stal plán pro kvalitní pracovní místa, který plně využije příležitostí, jež nové technologie a digitální ekosystémy skýtají pro inovace a zvyšování produktivity a konkurenceschopnosti. Budu pokračovat v práci týkající se práva odpojit se a práce na dálku a potvrdím naše zaměření na práva pracovníků v digitálním věku. Co je právem „off-line“, mělo by být právem i „online“. Budeme také pokračovat ve shromažďování podkladů pro novou iniciativu týkající se algoritmického řízení, která do světa práce začlení zásadu „lidské kontroly“. Budu plně podporovat posílení sociálního dialogu a kolektivního vyjednávání na základě směrnice o minimální mzdě a doporučení Rady o sociálním dialogu z roku 2023. Začnu tím, že na začátku roku 2025 navrhnu ve spolupráci s evropskými odbory a zaměstnavateli nový Pakt pro evropský sociální dialog. Kolektivní vyjednávání a sociální dialog jsou skutečně nezbytným předpokladem pružného a inkluzivního přizpůsobení se budoucím výzvám, kterým budou čelit evropské trhy práce a které souvisejí se třemi směry transformace: transformací ekologickou, digitální a demografickou. Právo pracovníků a jejich zástupců na informace, konzultace a účast je zásadní pro to, aby mohli hrát aktivní úlohu při předvídání a řízení digitální a ekologické transformace.

Pokud jde o bydlení, budu podporovat práci komisaře pro energetiku a bydlení, který řídí evropský plán cenově dostupného bydlení, a zajistím, aby měl silnou sociální složku, která bude odpovídat potřebám nejzranitelnějších osob, včetně těch, kteří se potýkají s bezdomovectvím, u nichž je optimálním přístupem zásada „bydlení jako priorita“.

V zájmu řešení nedostatku pracovních sil a dovedností již Komise předložila různé klíčové iniciativy, zejména akční plán pro nedostatek pracovních sil a dovedností, který zdůrazňuje specifika jednotlivých regionů. Jak je zdůrazněno v Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv, důstojné pracovní podmínky mají zásadní význam pro motivování a udržení pracovníků, zatímco silné kolektivní vyjednávání, přiměřené a spravedlivé mzdy, podpora růstu podporujícího začlenění a předcházení chudobě pracujících mají zásadní význam i pro řešení nedostatku pracovních sil v EU. Poučili jsme se o tom během krize způsobené pandemií, zejména v odvětví péče. Z tohoto důvodu budu usilovat o vytvoření soudržného rámce pro řešení problémů pracovníků v oblasti dlouhodobé péče, a to nejen s cílem usnadnit uznávání dovedností a kvalifikací, ale také s cílem zlepšit pracovní podmínky.

Úhelným kamenem našeho přístupu bude rozvoj unie dovedností: řešit nedostatek pracovních sil a dovedností a uvolnit potenciál jednotlivců. Dovednosti jsou rovněž nezbytné k tomu, abychom mohli individuálně i kolektivně čelit výzvám spojeným se změnami, aby ekologická a digitální transformace byla též transformací sociálně spravedlivou. Dovednosti jsou sociálním právem; právo, jehož výhod by měl každý využívat od dětství až do pozdního věku. Cílem bude, aby každý získal vzdělání a odbornou přípravu, které potřebuje v každé fázi pracovního života, aby mohl být v dnešním neustále se vyvíjejícím světě aktivní, a poté zajistit, aby tyto dovednosti mohly být využity na trhu práce v celé EU, aby se naplnily ambice těch, kdo mají dovednosti, i potřeby zaměstnavatelů. Připravím ambiciózní iniciativu týkající se přenositelnosti dovedností, aby dovednosti „cestovaly“ a byly uznávány prostřednictvím mobility na trhu práce.

Základem unie dovedností jsou politiky a investice do základních dovedností, podpora učitelů a zaměření naší práce na klíčové potřeby, jako jsou přírodní vědy, technologie, inženýrství a matematika (STEM). To bude podpořeno intenzivnější prací v oblasti digitálního vzdělávání a odborné přípravy. Navrhnu také ambiciózní a cílená opatření na podporu odborného vzdělávání a přípravy s evropskou přidanou hodnotou, která budou vycházet z toho, co se děje v terciárním vzdělávání v Evropě. Poskytovatelé vzdělávání a odborné přípravy by měli nabízet nové možnosti vzdělávání, a to i digitální, aby byli inkluzivní. Musíme využívat umělou inteligenci a zpětnou vazbu založenou na datech a poradenství, jakož i cílená opatření na podporu nabídky digitálních dovedností. Potřebujeme flexibilní vzdělávací dráhy, učení zaměřené na dovednosti a kompetence, interdisciplinární, mezikulturní a přeshraniční učení. V zájmu splnění cíle v oblasti dovedností do roku 2030 prozkoumám způsoby, jak dále posílit individuální vzdělávací účty. Tyto účty tím, že umožňují všem zapojit se do odborné přípravy, umožňují uvést právo na odbornou přípravu do praxe a já budu spolupracovat s členskými státy na rozvoji těchto účtů, zejména prostřednictvím podpory vzájemného učení. Dalším klíčovým prvkem jsou mikrocertifikáty, které

podporují rozvoj dovedností a zaměstnatelnost tím, že certifikují výsledky učení z krátkodobých vzdělávacích zkušeností, které jsou velmi důležité pro ekologickou, digitální a sociální transformaci.

Kvalitní pracovní místa znamenají také spravedlivou mobilitu pracovních sil. Zaprvé je třeba dokončit práci, která nám ještě leží na stole: Budu intenzivně spolupracovat s Parlamentem a Radou s cílem pomoci dosáhnout dohody o revizi nařízení o koordinaci sociálního zabezpečení. Jsem si vědoma složitosti tohoto návrhu a jsem připravena navrhnout inovativní přístupy vycházející z výsledků dosavadní práce.

Zadruhé, Komise dokončuje hodnocení Evropského orgánu pro pracovní záležitosti. Na základě zjištění hodnocení a s přihlédnutím k příspěvkům obdržným v usnesení Parlamentu se budu dále soustředit na to, jak posílit práci Evropského orgánu pro pracovní záležitosti. Zatřetí, představím komplexní vizi digitalizace služeb, včetně usnadnění hlášení vyslaných pracovníků. To bude vycházet ze dvou pilotních projektů týkajících se evropského průkazu sociálního zabezpečení, které by měly předložit své výsledky ve druhé polovině roku 2025.

Budu také spolupracovat s ostatními komisaři a komisařkami na splnění závazku, který byl přijat v politických směrech, abychom vypracovali pravidla pro uznávání kvalifikací státních příslušníků třetích zemí, zjednodušili postupy a odstranili zbytečné překážky. Tato činnost, která bude doplňovat iniciativy, jako je Rezervoár talentů EU a Talentové partnerství, ukáže, že EU je otevřená přijímání talentů a přitažlivá pro lidi s vhodnými dovednostmi, které odpovídají potřebám jejího trhu práce.

Pokud jde o nové a revidované limitní hodnoty expozice nebezpečným látkám na pracovišti, Komise zkrátila časovou prodlevu při stanovování hodnot na úrovni EU, ale já bych chtěla, abychom byli ještě rychlejší. Budu se touto otázkou podrobně zabývat, neboť naši pracovníci potřebují další ochranu před expozicí nebezpečným chemickým látkám a společnosti potřebují rovné podmínky. Strategický rámec EU pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2021–2027 definuje látky, na které je třeba se v blízké budoucnosti zaměřit. Pokud jde o mě, jsem odhodlána pokračovat v práci na této problematice a zajistit ochranu ohrožených pracovníků. To platí i pro prevenci úmrtí a úrazů na pracovišti ve všech aspektech, včetně psychosociálních a muskuloskeletálních rizik. V tomto ohledu chci znovu potvrdit přístup „vize nula“, jehož cílem je předcházet úmrtím souvisejícím s prací, a budu usilovat o podporu prevence, pokud jde o konkrétní rizika vyplývající ze změny klimatu, jako je tepelný stres nebo závažné povětrnostní jevy, jakož i o lepší začlenění psychosociálních rizik, např. těch, která souvisejí s digitální transformací. Velká část této práce souvisí s velkými ambicemi nové Komise v oblasti ochrany duševního zdraví Evropanů.

V neposlední řadě budu důrazně prosazovat sociální rozměr evropského semestru v rámci integrovaného přístupu mezi hospodářskou a sociální politikou. Budu usilovat o další integraci Rámce sociální konvergence do evropského semestru. Zaměřím se také na sociální investice a reformy, včetně zlepšení monitorovacích a hodnotících nástrojů, jako je hodnocení distribučních dopadů, aby bylo možné měřit jejich návratnost z ekonomického a sociálního hlediska. Tyto nástroje budou mít zásadní význam pro udržitelnost všech evropských politik.

5. V Unii je přibližně 95 milionů lidí ohroženo chudobou a sociálním vyloučením, z čehož 19 milionů jsou děti. Tomuto riziku je vystaveno dokonce 11 % pracovníků. Jaké konkrétní legislativní iniciativy navrhnete v souvislosti s vůbec první strategií EU pro boj proti chudobě, kterou oznámila nově zvolená předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová? Jakou úlohu budou v této strategii hrát evropský semestr a evropská záruka pro děti, aby byl zajištěn pokrok na cestě ke splnění cíle stanoveného v Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv, kterým je snížení chudoby? Jak zajistíte, aby se příští VFR více podílel na vymýcení chudoby a sociálního vyloučení? Jaká konkrétní opatření nad rámec doporučení Rady přijmete v návaznosti na výzvy Evropského parlamentu k zaručení přiměřenosti a ke zvýšení pokrytí a využívání systémů minimálního příjmu?

Představíte směrnici o přiměřeném minimálním příjmu za účelem zajištění opětovného začlenění osob nepřítomných na trhu práce, jež zohlední zásadu subsidiarity a specifika vnitrostátních systémů sociální ochrany?

Nově zvolená předsedkyně von der Leyenová ve svých politických směrech zdůraznila, že evropský způsob života závisí na ochraně a příležitostech našeho sociálního modelu a našeho sociálně tržního hospodářství. Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsedkyně, budu rozvíjet strategii EU proti chudobě, která bude účinná při podpoře těch, kteří jsou v naší společnosti nejvíce znevýhodnění, a při řešení sociálních nerovností. Míra a nové typy chudoby a sociálního vyloučení v Evropě jsou z mého hlediska nadále nepřijatelné. A dětská chudoba nemá v naší prosperující společnosti místo. Chceme-li uspět v budování konkurenceschopnější Unie, která bude založena na udržitelné a zelené ekonomice poháněné novou technologií, bude odolná vůči krizím a politicky solidní, pak

musí být naším horizontálním hlediskem vždy boj proti chudobě prostřednictvím všech rozhodnutí a politik, které zavedeme.

Naše strategie EU proti chudobě by měla na úrovni EU poskytnout nový impuls ke snižování chudoby a sociálního vyloučení. Výchozím bodem musí být základní příčiny chudoby, jako je například nerovnost a sociální nespravedlnost, nízké příjmy, slabé spojení s trhem práce, nedostatky v přístupu k sociálním a základním službám, cenová dostupnost.

Pro realizaci strategie bude samozřejmě klíčový závazek členských států k rozhodným krokům. Od summitu v Portu v roce 2021 máme vytyčen jasný cíl do roku 2030. Konkrétně musíme usilovat o snížení počtu osob žijících v chudobě nebo sociálním vyloučení, pokud jde o politiky sociálního začleňování a sociální ochrany, a to nejméně o 15 milionů (ve srovnání s údaji z roku 2019), včetně 5 milionů dětí. Musíme rovněž klást zvláštní důraz na prolomení generačního cyklu chudoby a na podporu sociální mobility. To bude vyžadovat další značné úsilí – přibližně polovina členských států zaznamenala v roce 2023 znatelný nárůst počtu osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením, což ztěžuje splnění cíle pro rok 2030.

Budu usilovat o to, aby se těm, kdo mohou pracovat, dostalo pomoci, aby získali kvalitní pracovní místo a vymanili se z chudoby. Chudoba se týká osob všech věkových kategorií, od dětství přes aktivní věk až po chudobu ve stáří. Riziko chudoby a sociálního vyloučení je vyšší u žen. A sociální vyloučení je často spojeno s diskriminací a strukturální nerovností ve společnosti. Práci na strategii budu sledovat a budu se jí zabývat ve spojení s naší prací na Unii rovnosti.

Více než pětina obyvatel EU žijících v domácnostech s nezaopatřenými dětmi byla v roce 2023 ohrožena chudobou nebo sociálním vyloučením. V rámci strategie se budu zabývat oblastí péče a tím, jak posílit přístup ke kvalitní a cenově dostupné péči pro rodiny a kvalitním pracovním místům pro pečovatele.

Náš přístup k problematice chudoby by měl být rovněž komplexní a měl by přesahovat rámec politiky zaměstnanosti a sociálních politik tak, aby zahrnoval politiky v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, zdravotní péče, bydlení, daní, dopravy, energetiky, potravin a klimatu. Ve spolupráci se svými kolegy budu řídit provádění Sociálního klimatického fondu s cílem řešit chudobu související s energetikou a dopravou.

V souladu se Smlouvami nesou hlavní odpovědnost za řešení problému chudoby a vyloučení členské státy. Smlouvy však také jasně uvádějí, že cílem Unie je podpora míru, jejích hodnot a blahobytu jejích obyvatel a že Unie bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci a podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, mezigenerační solidaritu a ochranu práv dítěte.

Evropský semestr bude hrát klíčovou roli při monitorování a koordinaci vnitrostátních politik boje proti sociálnímu vyloučení a sociálnímu nerovnostem. Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsdkyně, budu se podílet na evropském semestru v oblasti sociální politiky, vzdělávání a zaměstnanosti a budu usilovat o zachování jeho silného sociálního rozměru. S využitím Evropského sociálního fondu plus (ESF+), který podporuje provádění evropského pilíře sociálních práv a je zaměřen na snižování chudoby a sociálního vyloučení, a nového Sociálního klimatického fondu budu spolupracovat s ostatními komisaři a komisařkami na vytváření ucelených politik a finančních opatření. Práce, kterou má řídit komisař pro energetiku a bydlení v souvislosti s evropským plánem dostupného bydlení a akčním plánem pro dostupnou energii, má zvláštní význam pro zajištění toho, aby tyto plány měly silnou sociální složku, jež bude řešit potřeby nejzranitelnějších osob, včetně osob bez domova.

Pokud jde o veřejné financování a investice, bude prioritou zajistit využití zdrojů dostupných prostřednictvím nástroje NextGenerationEU a stávajícího rozpočtu. Politika soudržnosti, včetně Evropského sociálního fondu plus, je důležitou podporou opatření proti chudobě a vyloučení.

Nový Sociální fond pro klimatická opatření bude silným nástrojem při řešení energetické a dopravní chudoby a přispěje k dosažení cílů akčního plánu pro provádění evropského pilíře sociálních práv v oblasti chudoby. Vzhledem k cílům tohoto fondu je nezbytné, aby se členské státy při jeho programování zaměřily na sociální dopady na zranitelné skupiny dotčené systémem obchodování s emisemi (ETS2). Budu spolupracovat s ostatními komisaři a komisařkami, abych zajistila cílené a účinné programování Sociálního klimatického fondu tak, aby pomáhal zranitelným domácnostem, zranitelným mikropodnikům a zranitelným uživatelům dopravy prostřednictvím – přímé a dočasné – podpory příjmů a opatření a investic na zvýšení energetické účinnosti budov, dekarbonizace vytápění a chlazení budov a lepšího přístupu k mobilitě a dopravě s nulovými a nízkými emisemi.

Spolu se svými kolegy komisaři a komisařkami zajistím, aby jeho provádění podporovalo strukturální změny potřebné k zajištění spravedlivé transformace a doprovázelo provádění systému ETS2. Jak je stanoveno v nařízení, budou plány, včetně milníků a cílů, hodnoceny na základě tohoto kritéria. Sociální fond pro klimatická opatření bude poskytovat dočasnou přímou podporu příjmů, čímž přispěje ke zmírnění chudoby nejzranitelnějších domácností.

Do budoucna je příští víceletý finanční rámec příležitostí k tomu, aby naše výdaje byly cílenější, jednodušší a měly větší dopad, a to propojením investic s reformami, které pomohou řešit výzvy v oblastech, jako je vzdělávání, dovednosti a boj proti chudobě. Investice i reformy by měly být sladěny s cíli a prioritami EU, aby byl položen důraz na oblasti, v nichž jsou opatření EU nejvíce zapotřebí a mohou mít maximální účinek.

Evropská záruka pro děti je komplexní a silná iniciativa, k jejímuž provádění se členské státy zavázaly. Pro mě bude prioritou její realizace a posílení. Musíme zintenzivnit naše úsilí o dosažení výsledků, zejména o odstranění rozdílů v přístupu ke službám mezi dětmi v chudobě a jejich lépe situovanými vrstevníky. S ohledem na to se budu snažit tuto záruku posílit a poskytnout členským státům další pokyny k řešení dětské chudoby, zejména v návaznosti na zprávu Komise Radě o pokroku do roku 2026.

Bude-li doporučení Rady o minimálním příjmu členskými státy řádně provedeno, může do roku 2030 výrazně zlepšit průměrnost systémů minimálního příjmu a přiblížit více lidí trhu práce. Pozornost by proto měla být v první řadě zaměřena na provádění doporučení, což je silná horizontální priorita nové Komise. Prostřednictvím Výboru pro sociální ochranu budeme poskytovat podporu členským státům a prosazovat tvorbu politik založenou na důkazech, vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů. Komise a Výbor pro sociální ochranu vypracují v roce 2025 společnou zprávu, v níž posoudí pokrok, jehož se dosáhlo při provádění doporučení. Pokud jde o chudobu pracujících, budeme intenzivně pracovat na provádění směrnice o přiměřené minimální mzdě, která je nyní hlavním nástrojem k zajištění toho, aby se lidé na trh práce účinně vymanili z chudoby.

Otázky Výboru pro kulturu a vzdělávání

6. Jak si představujete budoucnost vzdělávací politiky EU kromě toho, že by mělo dojít k posílení lidského kapitálu Evropy s cílem zajistit účinné a relevantní učení, které rozvíjí znalosti, dovednosti, hodnoty a kompetence v souladu holistickou vizí vzdělávání a přispívá k lepší připravenosti a odolnosti příštích generací? Jak budete v rámci probíhající ekologické transformace Evropy a čisté transformace průmyslu aktivně rozvíjet strategie, které se zabývají problémy týkajícími se přístupu ke vzdělání, základních dovedností, digitálních dovedností, vzdělávání v oborech STEM a STEAM a výchovy k evropskému občanství?

Všichni dobře víme, že vzdělávání posiluje postavení jednotlivců. Proto se domnívám, že silný evropský vzdělávací prostor posílí postavení Evropy. Moje vize budoucí politiky EU v oblasti vzdělávání je hluboce zakořeněna v základních hodnotách svobody, demokracie, sociální spravedlnosti a sdílené prosperity. Evropský prostor vzdělávání jako společný prostor pro vysoce kvalitní učení, který je přístupný všem, je hnací silou dosažení společného cíle, kterým je kvalitní vzdělávání, aktivní rozvoj dovedností a inkluze. Jedná se o tři klíčové prvky, které mají zajistit, aby naše budoucí generace byly nejen dobře připraveny, ale také odolné vůči otřesům a výzvám. A silný Evropský prostor vzdělávání je samozřejmě základem naší budoucí unie dovedností.

Kromě podpory členských států je cílem vzdělávací politiky EU připravit občany na práci, ale také na život, a vytvořit tak společnost, která si cení kritického myšlení, tvořivosti a spolupráce. Digitální a mediální gramotnost, mnohojazyčnost a komunikační dovednosti jsou nezbytným předpokladem pro to, aby se občané dokázali orientovat ve složitém globalizovaném světě. Potřebujeme úzkou spolupráci mezi rodiči, školami, komunitami, poskytovateli formálního a neformálního vzdělávání. Vzdělávání by se nemělo omezovat na tradiční učebny, ale mělo by je přesahovat a odrážet neustálé propojení mezi jednotlivci a jejich lidským a kulturním zázemím.

Náš svět se rychle mění. Musíme vytvořit Unii kompetencí, která bude účinně stimulovat kulturu a mentalitu celoživotního učení – ve škole, na pracovišti, ve společnosti. Za tímto účelem je nezbytné dosáhnout dohody o novém způsobu, jak definovat a hodnotit investice do lidí od narození až po pozdní věk. Investice do vzdělávání, například do vzdělávání dětí ohrožených chudobou, mají nevyrovnanou střednědobou a dlouhodobou ekonomickou a společenskou návratnost. Uznání všech forem vzdělávání a odborné přípravy vyžaduje ambiciózní opatření. Klíčem je zjednodušení a digitalizace. Konečným výsledkem bude, že si každý člověk, bez ohledu na svůj původ nebo startovací pozici, osvojí potřebné dovednosti k vybudování solidní profesní kariéry a zároveň prokáže odolnost a flexibilitu, až se setká s příležitostmi a výzvami souvisejícími se změnou kariéry. Základem našeho úspěchu budou naše politiky na podporu učitelů a školitelů – jejich pracovních podmínek, jejich přípravy a zdrojů a kariérních vyhlídek.

Budu-li ve funkci potvrzena, budu usilovat o to, aby každé dítě bez ohledu na socioekonomické zázemí mělo přístup ke kvalitnímu vzdělávání a možnost naplnit svůj potenciál. Cenným výchozím bodem jsou myšlenky a návrhy v doporučení Rady z roku 2022 s názvem "Cesty ke školnímu úspěchu" zabývající se předškolním vzděláváním a péčí

Výsledky šetření PISA z roku 2022 jsou varovným signálem, který nelze ignorovat. Potřebujeme různá opatření. Budu-li ve funkci potvrzena, připravím v rámci unie dovedností akční plán pro základní dovednosti, který pomůže čelit znepokojivému zhoršování prospěchu patnáctiletých v oblasti gramotnosti, matematiky a přírodních věd, jakož i nedostatečným digitálním dovednostem. Tento akční plán se zaměří na zlepšení výuky a učení, podporu učitelů a prosazování efektivního prostředí podporujícího úspěch studentů. Tento komplexní přístup bude klást důraz nejen na akademické výsledky, ale také na to, jako roli při zlepšování výsledků ve vzdělávání hrají příznivé podmínky a sociálně-emoční dovednosti.

Další možnou iniciativou v rámci unie dovedností by mohl být strategický plán pro vzdělávání STEM, který by Evropě umožnil zlepšit vyhlídky na vzdělávání v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (obory STEM). Tímto způsobem by bylo možné nejen řešit nedostatek kvalifikovaných učitelů v oborech STEM, ale také zvýšit podíl dívek a žen, které si v těchto oborech zvolí povolání. Akademie dovedností již poskytly velmi důležitý příspěvek k rozvoji učebních osnov, což mnoha odvětvím přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky umožnilo školit lidi v souladu s potřebami průmyslu. Dalším impulsem pro rozvoj a uznávání nadnárodních programů STEM budou evropské tituly. Do těchto iniciativ můžeme také začlenit umělecké, humanitní a společenské vědy, abychom pomohli zajistit, že výuka bude zohledňovat otázky, které se v praxi objevují při šíření těchto dovedností, v souladu s našimi hodnotami a společenskými potřebami.

Celkově bude nutné rozhodně pokračovat v práci na evropském diplomu, a to ve spolupráci s členskými státy a odvětvím vysokoškolského vzdělávání.

Moderní vzdělávací systém musí také přijmout plnou digitální transformaci. Digitální věk představuje příležitost i výzvy a je naprosto nezbytné, aby všichni občané byli digitálně gramotní. EU musí zintenzivnit své úsilí o poskytování digitálních kompetencí na všech úrovních, od raného dětství až po celoživotní vzdělávání, a to začleněním digitálních kompetencí do základních vzdělávacích programů. Akční plán digitálního vzdělávání na období 2021–2027 stanovil pevný rámec, musíme však urychlit reformy, abychom dosáhli cílů digitální dekády. EU by měla postupně zvážit klíčové oblasti, jako je konektivita škol, digitální nástroje ve třídách a pokročilé digitální dovednosti v oblastech, jako je umělá inteligence, programování a kybernetická bezpečnost. V rámci unie dovedností hodlám zajistit komplexní přezkum akčního plánu digitálního vzdělávání.

Klíčem k zelené a udržitelné budoucnosti v Evropě je vzdělávání v oblasti udržitelnosti. Potřebujeme co nejlépe využít klíčové nástroje, jako je evropský rámec kompetencí pro udržitelnost (GreenComp). Ekologické aspekty by mohly být posíleny také prostřednictvím práce pedagogických akademií a optimalizovány v souvislosti s celoživotním učením a individuálními vzdělávacími účty.

Strategickým pilířem unie dovedností musí být posílení odborného vzdělávání a přípravy s klíčovými cestami k zaměstnání a úzkým propojením s dovednostmi, které podniky potřebují. Budu-li potvrzena, připravím Evropskou strategii pro odborné vzdělávání a přípravu. Mým cílem není pouze zvýšit počet osob s uznaným stupněm odborného vzdělávání a přípravy, ale zvýšit kvalitu, uznávání a rozměr tohoto cenného typu vzdělávání na úrovni EU, a tím posílit postavení absolventů odborného vzdělávání a přípravy. Náš masivní balíček finančních prostředků EU, přímo spravovaných nebo v rámci sdíleného řízení, hraje zásadní úlohu při prohlubování dovedností a změně kvalifikace pracovníků a já budu spolu se svými kolegy pracovat na tom, aby se naše investice lépe zaměřily na strategická odvětví, která rovněž poskytují cenné příležitosti pro naši mládež.

Chci, abychom efektivněji učili mladé generace o Evropě, jejích hodnotách, historii a společné identitě založené na jednotě v rozmanitosti. Posilování demokratických hodnot a demokratické účasti, podpora evropské identity a aktivního občanství jsou jádrem všech stěžejních programů, včetně programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity. Je velmi důležité, aby učitelé hovořili se studenty o evropských hodnotách a seznamovali je s touto problematikou. Budu-li jmenována, budu spolupracovat s členskými státy na dalším posílení evropského rozměru výuky. Budu-li potvrzena, chci vytvořit vazby s iniciativami Evropského štítu pro demokracii, které povede komisař pro demokracii, spravedlnost a právní stát.

Vzdělávání je sjednocující silou a základním prvkem všech dobře fungujících demokracií. Budu dále posilovat program Erasmus+, který je určen mladým lidem ze všech koutů Evropy. Pro upevnění a prohloubení evropské identity napříč generacemi a národy je nezbytné, aby mobilita v rámci programu Erasmus+ byla ještě inkluzivnější,

zejména aby se zajistilo, že programu budou moci využít i ti nejchudší a nejohroženější. Klíčové bude zlepšit mobilitu studentů a využít digitalizaci k tomu, aby jejich zkušenosti byly ještě hodnotnější.

7. Jaký je Váš plán, pokud jde o budoucnost Evropského prostoru vzdělávání, který má být dokončen do roku 2025, v kombinaci s uznáváním a přeshraniční přenositelností kvalifikací, titulů a osvědčení ve všech oblastech vzdělání získaných ve formálním, neformálním a informálním prostředí? Jak konkrétně hodláte řešit naléhavé celounijní problémy, jako je nedostatek učitelů, jejich odborná příprava a nejistá profesní situace?

Evropský prostor vzdělávání je strategie, jejímž cílem je zpřístupnit kvalitní vzdělávání, odbornou přípravu a celoživotní učení všem bez ohledu na hranice, v souladu s první zásadou evropského pilíře sociálních práv. Tento závazek k inkluzivnosti a excelenci ve vzdělávání a odborné přípravě má zásadní význam pro zajištění toho, aby každý Evropan měl potřebné dovednosti, uznávané napříč zeměmi, pro úspěch ve společnosti a na trhu práce a pro realizaci unie dovedností.

Budu-li ve funkci potvrzena, budu pracovat na Evropském prostoru vzdělávání s cílem prosazovat společný přístup k rozvoji dovedností, mobility ve vzdělávání, kvalitě a inkluzivnosti. Tato práce bude vycházet z poznatků vyplývajících z hodnocení Evropského prostoru vzdělávání, které stále probíhá.

Klíčovým prvkem Evropského prostoru vzdělávání je uznávání kvalifikací, které má zásadní význam pro mobilitu studentů, a to i v rámci programu Erasmus+, a pro pohyb talentů po celé Evropě. I když je rámec již zaveden, tempo provádění je nerovnoměrné a pouze polovina členských států dosahuje dostatečných výsledků. Dalším důležitým krokem k tomu, aby se automatické uznávání stalo skutečností pro všechny účastníky vzdělávání, je návrh Komise na doporučení Rady o systému zajišťování kvality a uznávání z března 2024. Aby bylo v této oblasti dosaženo pokroku, budu se nejprve snažit zajistit, aby bylo včas dosaženo dohody, jejíž provádění bude rozhodující.

Nová iniciativa týkající se přenositelnosti dovedností nám umožní zlepšit uznávání dovedností a kvalifikací. Poskytne rámec pro uznávání a akceptaci všech druhů kompetencí nebo kvalifikací získaných v dané zemi nebo v daném podniku, aby lépe sloužil lidem a trhu práce. Přispěje k vytvoření skutečného evropského prostoru umožňujícího volný pohyb znalostí, dovedností a talentů.

Kromě toho musíme rozšířit uznávání osvědčení, zejména prostřednictvím doporučení Rady o mikrocertifikátech z roku 2022. Tyto krátké a flexibilní možnosti vzdělávání mají zásadní význam pro zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci evropské pracovní síly, protože umožňují vzdělávání lépe přizpůsobit potřebám měnící se ekonomiky. Budu také důrazně podporovat neformální a informální učení a prosazovat jeho ověřování, a to i prostřednictvím práce s mládeží, a navrhnout participativní a inovativní formy vzdělávání a odborné přípravy zaměřené na studenty, které rovněž podporují učení pro aktivní občanství. K inkluzivnějšímu vzdělávání mohou přispět i méně formální vzdělávací prostředí, jako je práce s mládeží, sportovní kluby nebo kulturní aktivity. Budu-li ve funkci potvrzena, budu ve spolupráci s komisařem pro mezigenerační spravedlnost, mládež, kulturu a sport rovněž usilovat o větší zaměření těchto politik na rozměr učení a dovedností.

V současné době se 24 členských států potýká s nedostatkem učitelů. To znamená méně výuky, méně podpory a v důsledku toho ztrátu vzdělání pro další generace. Pro naši konkurenceschopnost i sociální soudržnost je důležité, aby učitelské povolání bylo atraktivní. Řešení nedostatku učitelů a jejich odborné přípravy je především úkolem členských států. EU však může a měla by toto společné úsilí podporovat a spolupracovat s členskými státy, pedagogy, sociálními partnery, občanskou společností a studujícími, aby tento i další problémy v našich vzdělávacích systémech pomohla řešit. Za tímto účelem, budu-li potvrzena, navrhnu program EU pro učitele zaměřený na pracovní podmínky, vzdělávání a kariérní vyhlídky učitelů v EU. Prozkoumám také možnost vytvoření evropské školní aliance, která by podpořila lepší přeshraniční spolupráci a mobilitu mezi evropskými školami. Jedině tímto společným úsilím, do něhož se zapojí členské státy, pedagogové, sociální partneři, občanská společnost a studující, můžeme reagovat na problémy, které přetrvávají v našich vzdělávacích systémech.

8. V EU se potýkáme s odlivem mozků v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Jak hodláte s tímto problémem aktivně bojovat a jakým způsobem budete dále rozvíjet „aliance Evropských univerzit“ a pokračovat v projektu „evropského diplomu“, aby byly tyto výzvy konkrétně řešeny? Jak kromě toho chcete při přípravě příští generace programu Erasmus+ uplatnit zkušenosti získané při jeho aktuálním provádění a jakou zvolíte konkrétně strategii, abyste zachovala hlavní cíle a priority programu vzhledem k možným rozpočtovým omezením v budoucnu?

Evropa musí být cílem pro vzdělávání a uplatnění lidí, musí být atraktivní pro nejlepší talenty ve všech oblastech, včetně vysokoškolského vzdělávání, a musí být dostatečně konkurenceschopná, aby tyto talenty udržela ve svých

ekonomikách a společnostech. To vyžaduje, aby naše univerzity byly konkurenceschopnější a atraktivnější na světové scéně bez ohledu na region, ve kterém se nacházejí. Jsem hluboce přesvědčena, že Evropa má vše, co je k naplnění těchto ambicí zapotřebí, včetně široké akademické excelence. Roztříštěnost a malý rozsah však často omezují náš autentický potenciál. Aby bylo možné tomuto problému čelit, musí evropské univerzity napříč Evropou více spolupracovat a vzájemně si pomáhat.

Za tímto účelem je třeba pokračovat v realizaci evropské strategie pro vysoké školy, jejímž cílem je podpořit a posílit vysokoškolské instituce v celé Evropě. Jedna z jeho stěžejních iniciativ, iniciativa „Evropské univerzity“, podporovaná v rámci programu Erasmus+, se zaměřuje na univerzity ve všech částech Evropy, včetně venkovských oblastí a nejbližších regionů, a vyzývá je k užší vzájemné spolupráci. Vytvořením evropských meziuniverzitních kampusů by aliance evropských univerzit mohly studentům nabídnout lepší a bohatší nabídku vzdělávání, a to ve spolupráci s výzkumnými odděleními a podniky. To by studentům umožnilo rozvíjet širší, rozmanitější a perspektivnější portfolio dovedností a kompetencí, protože univerzity by spojily své dovednosti, znalosti a zdroje, a propojily by tak vzájemně se doplňující silné stránky, které nejsou k dispozici v rámci jediné instituce. Tyto aliance podporují vyvážený pohyb talentů a nabízejí studentům jedinečné příležitosti k získání vysokoškolského diplomu s integrovanou mobilitou, která kombinuje studium v několika evropských zemích. Musíme proto pokračovat v těchto slibných krocích, motivovat více univerzit, aby tento přístup přijaly, a ukázat výhody pro pedagogy, studenty a budoucí zaměstnavatele.

Plán evropského diplomu, jehož průkopníkem je několik evropských univerzitních aliancí, otevírá všem vysokoškolským institucím nové možnosti nabízet svým studentům velmi žádaný a všeobecně uznávaný diplom, a to i v oblastech strategického významu pro Evropu. Budu-li ve funkci potvrzena, budu v této oblasti pokračovat v práci, jejímž cílem je účinná realizace evropského diplomu ve spolupráci s členskými státy, Evropským parlamentem a zúčastněnými stranami v oblasti vysokoškolského vzdělávání pro budoucnost našich studentů i Evropy. Mám v úmyslu věnovat jeden ze svých dialogů o provádění prozkoumání toho, co by mohlo vést k pokroku v této oblasti.

Program Erasmus+ již více než 35 let usnadňuje mobilitu ve vzdělávání a získávání nových schopností a dovedností, jako je empatie, důvěra, otevřenost, kritické myšlení, respekt k rozmanitosti a aktivní občanství. Obnovený a posílený program Erasmus+ podpoří konkurenceschopnost a sociální začlenění a pomůže prosazovat naše demokratické hodnoty. V této souvislosti, budu-li potvrzena, navážu na dosavadní výsledky programu a výrazně podpořím jeho další verzi. Máme velké ambice. Draghiho zpráva obhajovala myšlenku „Erasmu pro všechny“, což je koncept, který se objevuje i v doporučení Rady „Evropa v pohybu“. Poptávka po vzdělávací mobilitě a spolupráci přesahuje to, co může současný program uspokojit. Jak je uvedeno v politických směrech, program Erasmus+ musíme posílit, a to i v oblasti odborného vzdělávání. Příští víceletý finanční rámec je příležitostí k tomu, aby naše investice do vzdělávání byly jednodušší a účinnější. Proto musíme posílit stávající opatření a navrhnout zlepšení a další zjednodušení, abychom udrželi krok s rychle se vyvíjejícím světem a posílili evropskou a mezinárodní spolupráci. Program Erasmus+ je jedinečnou příležitostí ke sbližování Evropanů a k podpoře konkurenceschopnosti, začleňování, demokratické účasti a základních hodnot EU.

Otázka Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

9. Vzhledem k tomu, že EU naléhavě potřebuje být připravena na nově vznikající hrozby, které mohou mít dopad na naši bezpečnost a ochranu naší společnosti, jak hodláte přispět k budování kapacit EU, lepšímu odhalování hrozeb a rychlému a účinnému využívání koordinované reakce na krize?

Vzhledem k prudkému nárůstu množství a komplexnosti klimatických, sociálních, technologických bezpečnostních a geopolitických rizik, která EU ohrožují, je nezbytné, abychom vyvinuli komplexní a integrovaný přístup k řešení krizí.

Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsedkyně, povedu práci na Strategii Unie připravenosti na základě zprávy o civilně-vojenské připravenosti a pohotovosti EU, kterou předloží bývalý finský prezident Sauli Niinistö.

Cílem je vytvořit silnější a lépe připravenou Unii, která bude vycházet z celospolečenského, mezirezortního, veškerá rizika zohledňujícího a meziodvětvového přístupu k připravenosti a užší civilně-vojenské spolupráce.

To zahrnuje vybavení občanů nezbytnými dovednostmi v rámci mé širší práce v oblasti dovedností a vzdělávání. EU a její členské státy se musí připravit na celé spektrum krizí a otrěsů způsobených člověkem nebo přírodou, od bezpečnostních hrozeb, včetně hybridních a stále častěji s kybernetickým rozměrem, až po katastrofy způsobené

změnou klimatu a zhoršováním životního prostředí, které mají dopad na další odvětví naší společnosti, jako je zdravotnictví, sociální péče a zemědělství.

Budu-li ve funkci potvrzena, budu v tomto úsilí spolupracovat s komisařkou pro připravenost a řešení krizí. Jako výkonná místopředsedkyně chci pomoci sjednotit mnoho různých oblastí práce. Budu úzce spolupracovat se všemi ostatními komisaři a komisařkami a s členskými státy EU v duchu skutečného týmu Evropa. Strategie Unie připravenosti poskytne základ pro posílení schopnosti Evropy včas identifikovat a řešit zranitelná místa prostřednictvím cvičení a testování a následně koordinovaně a integrovaně předcházet krizím, odolávat jim a reagovat na ně.

Po pravdě řečeno, nezačínáme od nuly: EU již vyvinula důležité nástroje pro prevenci a odhalování krizí i pro reakce na ně, jako je mechanismus civilní ochrany Unie. Na těchto nástrojích budeme nadále stavět. To zahrnuje také strategickou rezervu schopností reakce EU („rescEU“), která musí být zachována a dále posílena.

Můžeme vycházet ze zkušeností se stávajícími odvětvovými nástroji a nástroji krizového řízení vyvinutými v různých oblastech a na různých úrovních, včetně civilní a vojenské připravenosti, a navázat na zkušenosti z předchozích krizí, například z posíleného rámce EU pro zdravotní bezpečnost vytvořeného po pandemii COVID-19 nebo z práce na vytváření lékařských protiopatření.

V rámci strategie Evropské bezpečnostní unie přijala EU řadu legislativních a operativních opatření, díky nimž je EU lépe připravena reagovat na bezpečnostní výzvy než před pěti lety. Komise bude úzce spolupracovat s členskými státy s cílem zajistit provádění nových právních předpisů, které budou klíčové pro zajištění připravenosti na bezpečnostní hrozby a řešení zranitelných míst.

Připravenost však již nemůže být výhradní záležitostí vlád a institucí. Vzhledem k bezprecedentní složitosti a meziodvětvové povaze hrozeb bude pro posílení připravenosti EU, budování nových schopností a rychlou a účinnou koordinaci reakce na krize zásadní aktivní účast občanů, domácností a společenských subjektů na místní, regionální a celostátní úrovni. Klíčovou úlohu mohou sehrát nové iniciativy zaměřené na rozvoj dovedností a kapacit v oblasti reakce na krize, do nichž se zapojí sociální partneři, vzdělávací instituce a soukromý sektor, aby byl každý občan připraven.

Naše schopnost reagovat na kybernetické hrozby, zdravotní hrozby nebo přírodní katastrofy je zkouškou našeho odhodlání i naší solidarity. Můžeme se připravit tím, že poskytneme lidem vhodné dovednosti, například zdravotníkům a pracovníkům, kteří reagují na mimořádné události, až po odborníky na kybernetickou bezpečnost a manažery logistiky, kde se potýkáme s nedostatkem specializovaných dovedností. Klíčovou úlohu bude hrát také vzdělávání v oblasti rizik, zejména u zranitelných skupin.

Na základě našich stávajících kapacit a jejich seskupení posílíme naši schopnost předvídat, zlepšíme systémy včasného varování a detekce a zanalyzujeme nedostatky ve schopnostech EU napříč odvětvími. Pandemie COVID-19 a válka proti Ukrajině nám ukázaly, jak se krize kaskádovitě šíří z jednoho odvětví do druhého, a to vzhledem k rozsáhlým vzájemným vazbám a závislostem, což vyžaduje meziodvětvová řešení a koordinaci, mnohdy s vnitřním i vnějším rozměrem. Chci podporovat meziodvětvové chápání rizik a jejich anticipační analýzu. Jsem odhodlaná uvádět toto do praxe ve prospěch naší společnosti a občanů.

Otázka Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví

10. Jaké plánujete iniciativy na odstranění rozdílů v odměňování, kariérním postupu a důchodech žen a mužů, potírání horizontální segregace a podporu dívek a žen při studiu a kariéře v oborech STEM a na předcházení diskriminace ve všech podobách, aby Evropa mohla využívat veškeré své talenty a potenciál? Také kvůli rozdílům v odměňování žen a mužů je riziko chudoby nebo sociálního vyloučení v EU vyšší u žen než u mužů. Ženám, které vykonávají neformální péči o závislé rodinné příslušníky, hrozí, že nezískají formální zaměstnání. Proto jsou právě ony nejvíce ohroženy chudobou. Jak plánujete zlepšit pracovní podmínky, kariérní rozvoj a prohlubování dovedností žen v souvislosti s novým rámcem pro řešení problémů pracovníků v odvětví dlouhodobé péče? Jak zajistíte, aby historicky první strategie pro boj proti chudobě, kterou má předložit tato Komise, pomohla ženám v nejnejistějších a nejzranitelnějších situacích, jako jsou ženy bez domova a matky samoživitelky?

Rovnost je základní hodnotou EU a je neodmyslitelnou zásadou veškeré práce, kterou budu ve své funkci vykonávat. Nerovnost žen a mužů je porušení základních práv. A je to také obrovská hospodářská překážka, která celé Evropě brání, aby plně využila potenciál, který má, a dlouhodobě ovlivňuje naši konkurenceschopnost a produktivitu.

Několik nedávných opatření EU již má transformační potenciál pro zlepšení života žen a jejich zapojení do ekonomiky. Patří mezi ně zejména směrnice o transparentnosti odměňování, vyváženosti zastoupení žen a mužů ve správních radách společností, rovnováze mezi pracovním a soukromým životem a přiměřené minimální mzdě. Budu-li potvrzena ve funkci výkonné místopředsedkyně, zajistím řádné provádění těchto nástrojů, přičemž budu úzce spolupracovat s příslušnými komisaři a komisařkami, a v případě potřeby podpořím úsilí členských států.

Pokud jde o řešení rozdílů mezi muži a ženami na trhu práce, jako jsou rozdíly v odměňování žen a mužů, rozdíly v kariéře žen a mužů, rozdíly v zaměstnanosti žen a mužů a rozdíly v důchodech žen a mužů, budu úzce spolupracovat s komisařkou pro rovnost při vytváření nové strategie rovnosti žen a mužů po roce 2025, včetně našich konkrétních opatření v této oblasti. Zásadní význam bude mít v této věci také nový akční plán pro evropský pilíř sociálních práv se zásadami rovnosti žen a mužů, rovných příležitostí a rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem.

Budu se snažit řešit genderovou nerovnováhu a stereotypy, pokud jde o vzdělávání a kariéru. Například v rámci iniciativy Girls Go Circular bylo již více než 47 000 dívek v členských státech EU vyškoleny v digitálních, podnikatelských a ekologických dovednostech a já budu v tomto směru pokračovat. Kromě toho v rámci programu Erasmus+ podporujeme také projekty, které vyvíjejí způsoby, jak překonat překážky bránící dívkám a ženám v kariéře v oblasti odborného vzdělávání a přípravy v odvětví čistých technologií a v souvisejících oblastech. To je zásadní, protože mnoho příležitostí, které vzniknou v souvislosti s přechodem na zelené a digitální technologie, bude v technických profesích, v nichž tradičně dominují muži, a my si nemůžeme dovolit nevyužít talentů poloviny populace.

Budu-li ve funkci potvrzena, začlením genderové hledisko do iniciativ v oblasti dovedností a vzdělávání, které spadají do mé gesce. Rovněž se budu náležitě zabývat horizontální segregací na trhu práce. To jsou důležité příčiny rozdílů v odměňování žen a mužů. Překonání genderových rozdílů ve vzdělávání v oborech STEM bude jedním z klíčových cílů strategického plánu vzdělávání STEM. Odpovídající metodiky výuky a učení mohou zvýšit motivaci, zájem a účast všech studentů, včetně dívek, v oborech STEM. Genderově citlivé vzdělávání učitelů může pomoci překonat institucionální překážky a podpořit širší přístup ke vzdělávání v oblasti STEM. Iniciativy, jako je Girls Go Circular, lze dále rozvíjet prostřednictvím specializovaného školení pedagogů v předmětech STEM, poskytováním přístupu k výukovým nástrojům a vytvářením sítí a propojováním vzdělávání a průmyslu.

Při práci na strategii EU proti chudobě je důležité zohlednit výzvy v oblasti rovnosti, včetně rovnosti žen a mužů. Abychom mohli řešit situaci nejzranitelnějších osob, včetně osob bez domova, matek samoživitelek a osob se zdravotním postižením, musíme se zabývat základními příčinami chudoby. V souladu s paradigmatem aktivního začleňování hodlám zohlednit faktory, jako jsou nedostatečné příjmy, nedostatky v přístupu na trh práce a nedostatky v přístupu k sociálním a základním službám, jako je energie a doprava. Tyto rozdíly jsou často genderově podmíněné.

Opatření podporující vyšší účast žen na trhu práce by pomohla přispět i k odstranění rozdílů v důchodech, které odrážejí především nerovnosti mezi pohlavími v průběhu pracovního života a přerozdělovací schopnost našich systémů sociálního zabezpečení. Měli bychom také nadále sledovat rozdíly v důchodech a věnovat zvláštní pozornost strukturálním nerovnostem, diskriminaci a genderovým předsudkům v oblasti starobních důchodů.

Problematika péče je jádrem pudla genderových nerovností a také ústřední součástí jejich řešení.

Pozorujeme nepřiměřenou zátěž vyplývající z pečovatelských povinností, která ovlivňuje to, zda a jak mohou ženy vykonávat placenou práci. Abychom podpořili účast žen na trhu práce v průběhu celého života, musíme zajistit kvalitní, cenově dostupné a přístupné pečovatelské služby v celé EU a zlepšit situaci jak příjemců péče, tak osob, které o ně profesionálně nebo neformálně pečují. Budu proto pokračovat v práci na provádění a zintenzivňování Evropské strategie v oblasti péče, a zejména dvou doporučení Rady o vzdělávání a péči v raném dětství a o dlouhodobé péči.